

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет туризму, бізнесу і психології
Кафедра психології і туризму**

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ
з психології**

**для атестації здобувачів вищої освіти з освітньої програми
Психологічні дослідження і консультування
зі спеціальності 053 Психологія**

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Форма здобуття освіти:	денна

Програма атестаційного іспиту з психології для атестації здобувачів вищої освіти з освітньої програми *Психологічні дослідження і консультування* зі спеціальності 053 Психологія другого (магістерського) рівня вищої освіти, форма здобуття освіти: денна.

Укладачі програми:

Олександр БОНДАРЕНКО

дійсний член НАПН України,
доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри психології і туризму

Людмила ДОЦЕНКО

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології і туризму

Рецензенти:

Олег КОКУН

дійсний член НАПН України,
доктор психологічних наук, професор,
в.о. директора Інституту психології
імені Г.С. Костюка НАПН України

Світлана ФЕДЬКО

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології і туризму

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри психології і туризму 27 серпня 2025 року,
протокол № 1

Завідувач кафедри психології і туризму

Олександр Бондаренко

СХВАЛЕНО на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології
8 вересня 2025 року, протокол № 1

Голова вченої ради факультету

Ганна Кучерява

СХВАЛЕНО на засіданні вченої ради Київського національного лінгвістичного
університету ____вересня 2025 року, протокол № ____

Голова вченої ради Університету

Роман Васько

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Вимоги до комплексного атестаційного іспиту з психології	5
Структура комплексного атестаційного іспиту з психології	9
Оцінювання відповідей на атестаційному іспиті	10
Критерії оцінювання	10
Рекомендації щодо оцінювання результатів в системі ЄКТС	12
Питання для підготовки до комплексного атестаційного іспиту	12
Порядок проведення комплексного атестаційного іспиту з психології	19
Рекомендована література для підготовки до атестаційного іспиту з психології	20

Пояснювальна записка

Сучасний розвиток суспільства вимагає подальшого вдосконалення системи підготовки, підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників закладів вищої освіти. Особливе місце при цьому посідає підготовка психологів різного спрямування та рівнів кваліфікації, оскільки психологічне забезпечення як освітньої, так і виховної діяльності в сучасних умовах високо технологізованого суспільства розглядається як найважливіший чинник формування відповідної компетентності.

Концептуальні положення щодо змісту та організації психологічної освіти ґрунтуються на Конституції України, Законі України «Про освіту», національній програмі «Освіта, Україна XXI століття» та державних нормативних документах.

Психологічна освіта покликана збагатити вітчизняну систему підготовки сучасних фахівців з проблем навчання, виховання, особистісного всебічного розвитку і гармонізації суспільних відносин відповідними знаннями, вміннями та навичками, повинна зосередити в собі світоглядні, загальні, спеціально-наукові та прикладні знання, а також конкретні способи дій, що забезпечують розгортання специфічного змісту психологічної діяльності в закладах освіти різного типу, в організаціях або у відповідних соціальних службах. Це зумовлює необхідність осмислити вітчизняний та зарубіжний досвід функціонування системи психологічної освіти та втілювати нові підходи до її організації.

Програма іспиту з психології призначається для магістрантів, які закінчують КНЛУ за спеціальністю «Психологія». Вона включає в себе основний зміст опанованих обов'язкових освітніх компонент, характеристику вимог компетентностей магістрантів, а також опис структури білету та критерії оцінювання відповіді.

Рівень теоретичної підготовки магістрантів оцінюється за глибиною знань з психології, коректним володінням термінологією та вміннями творчо використовувати знання при розв'язанні прикладних завдань, практично-орієнтованих кейсів. Рівень практичної психологічної підготовки визначається залежно від ступеня володіння основними професійними вміннями практичного психолога – вміннями здійснювати комунікативну, консультативну, психодіагностичну, розвивальну та психокорекційну роботу.

Мета атестаційного іспиту з психології – перевірка й оцінка наявного у здобувачів системного знання. Іспит визначає рівень теоретичних, практичних знань та вміння ці знання використовувати в практичній діяльності. Відповідно до цього, відповіді студентів магістратури повинні бути теоретично обґрунтованими та професійно-орієнтовними. Студенти повинні показати знання та рівень засвоєння компетентностей з вивчених освітніх компонент.

На атестаційному іспиті з психології здобувачі вищої освіти мають обов'язково дотримуватися **академічної доброчесності**, що передбачено

Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна і заочна форми здобуття освіти), ухваленого вченою радою університету 29 вересня 2022 року, протокол №3 https://knlueduua-my.sharepoint.com/personal/website_knlu_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fwebsite%5Fknlu%5Fedu%5Fua%2FDocuments%2FKNLU%20Files%2FAbout%2FПоложення%2FПОЛОЖЕННЯ%20про%20академічну%20доброчесність%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fwebsite%5Fknlu%5Fedu%5Fua%2FDocuments%2FKNLU%20Files%2FAbout%2FПоложення&ga=1

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на атестаційному іспиті передбачає самостійне виконання завдань атестаційного іспиту з психології; для осіб с особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і здатностей.

Відповідно до Закону України «Про освіту» порушенням академічної доброчесності на атестаційному іспиті вважається: *списування* – виконання письмових та інших робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Крім того, до порушень академічної доброчесності на атестаційному іспиті належать:

- *шахрайство*, а саме: використання під час виконання завдань атестаційного іспиту з психології заборонених допоміжних матеріалів або технічних заходів (шпаргалок, мікронавушників, телефонів, планшетів тощо); підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах та ін.); проходження процедури контролю не самим студентом, іншою особою;
- *пропонування чи отримання неправомірної винагороди за оцінювання результатів успішності* виконання завдань освітнього процесу;
- *використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки* при проходженні будь-якого виду контролю знань.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти при виконанні завдань атестаційного іспиту з психології забезпечує екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти, яка проводить такий іспит.

У разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності безпосередньо під час складання атестаційного іспиту з психології, екзаменаційна комісія припиняє складання здобувачем вищої освіти цього іспиту, йому/їй і всім присутнім у навчальній аудиторії повідомляється про встановлення факту порушення академічної доброчесності, розкривається суть цього факту.

Екзаменаційна комісія відповідно до визначених у Програмі атестаційного іспиту з психології критеріїв оцінювання виставляє здобувачеві, який порушив академічну доброчесність, 0 (нуль) балів (у 100-бальній шкалі) чи/і оцінку «незадовільно» в національній шкалі. Не пізніше наступного робочого дня екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти письмово інформує завідувача кафедри і декана факультету про факт порушення академічної доброчесності, обставини виявлення цього факту.

Вимоги до комплексного атестаційного іспиту з психології

Атестаційний іспит з психології для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється на заключному етапі навчального процесу. Атестаційний іспит складають студенти, які успішно закінчили повний курс навчання та пройшли обов'язкову попередню атестацію, передбачену навчальним планом.

Структура екзаменаційного білету включає низку питань, що охоплюють проблематику базової, фахової та прикладної професійної підготовки.

Завдання комплексного атестаційного іспиту з психології полягає у перевірці й оцінці сформованих у студентів компетентностей, а саме:

інтегральної компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів, характеризуються комплексністю і невизначеністю умов і потребують володіння низкою особливих компетенцій, серед яких, зокрема, проведення психологічних досліджень та психологічного консультування різних верств населення, незалежно від віку отримувачів психологічних послуг, володіння іноземною (англійською) мовою, здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи діагностики та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проєктами.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК 2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне обстеження й дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК 3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи діагностики та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК 11. Впроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

СК 12. Здатність до розуміння глибинних спонук, що зумовлюють консультативний запит.

СК 13. Здатність організовувати і здійснювати психологічне консультування з використанням різноманітних парадигм – як зарубіжних, так і вітчизняних – та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК 14. Здатність організовувати консультативний процес з особами, які перебувають у складних життєвих обставинах.

СК 15. Здатність організовувати проведення психодіагностичного обстеження в клініці з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку клієнта.

СК 16. Здатність забезпечувати консультативну допомогу клієнтам, враховуючи їх ментальні та крос-культурні особливості.

Програмні результати навчання, які перевіряються у ході атестаційного іспиту з психології:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливої інформації з різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне обстеження із застосуванням валідних та надійних діагностичних методів та методик.

ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН12. Розуміти та виявляти соціальні й біологічні чинники психічного здоров'я.

ПРН13. Розуміти специфіку дитячо-батьківських стосунків та їх вплив на психічний розвиток дитини, організовувати консультативну та корекційну роботу з дітьми і батьками.

ПРН14. Уміти вести прикладну та наукову професійну комунікацію англійською мовою.

ПРН15. Реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням запиту клієнта, його індивідуальних особливостей, у тому числі культурно-релігійних, гендерно-вікових, дотримуючись етичних принципів у професійній діяльності.

Іспит проходить в один етап (за розкладом атестації здобувачів вищої освіти). Він дозволяє виявити та оцінити теоретичні знання випускника, перевірити

конкретні функціональні можливості студента, його здатність до самостійних суджень на основі наявних знань та його загальну готовність до основних видів професійної діяльності.

Процедура проведення іспиту включає отримання студентом екзаменаційного білету, підготовку до усної відповіді на запитання і представлення своєї відповіді членам екзаменаційної комісії. Під час підготовки до відповіді студент має вказати на яке наукове чи навчально-методичне джерело, орієнтувався готуючись до екзамену. В процесі відповіді та після її завершення члени комісії можуть поставити додаткові запитання для уточнення рівня обізнаності студента в рамках програми заключного іспиту.

По завершенню іспиту, екзаменаційна комісія на закритому засіданні обговорює відповідь кожного здобувача і виставляє підсумкову екзаменаційну оцінку по системі, що передбачена Програмою атестаційного іспиту здобувачів вищої освіти з психології. Підсумкова оцінка за іспит виставляється в протокол засідання екзаменаційної комісії, повідомляється здобувачеві і заноситься у залікову книжку.

Студенти, які не прийшли на іспит допускаються до його проходження повторно згідно з порядком, який діє в Університеті.

Студенти, які виявили академічну недоброчесність і у разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності під час складання екзамену, екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти повідомляє про встановлення факту порушення академічної доброчесності, розкриває суть цього факту. Екзаменаційна комісія відповідно до визначених у Програмі атестаційного іспиту критеріїв оцінювання виставляє студентові, який порушив академічну доброчесність 0- балів (у 100-бальній шкалі) чи / і оцінку «незадовільно» в національній системі за складання іспиту. Не пізніше наступного робочого дня екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти письмово інформує завідувача кафедри і декана факультету про факт порушення академічної доброчесності, обставини виявлення цього факту.

Структура атестаційного іспиту з психології

Питання з психологічних дисциплін включені до білетів у пропорції відповідно до кількості годин за навчальними планами. Питання розподіляються за білетами таким чином, що зміст білету включає в себе різні аспекти психологічних дисциплін. Це передбачає необхідність продемонструвати володіння як загальними знаннями, так і конкретними вміннями, що дозволяють забезпечити всебічну й об'єктивну оцінку його фахової підготовки.

Зразок білету

Київський національний лінгвістичний університет

Факультет туризму, бізнесу і психології

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма - Психологічні дослідження і консультування

Спеціальність – 053 Психологія

Атестаційний іспит

з психології

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Проблема закону в психології. Поняття про науковий факт та метод дослідження.
2. Характеристика методу бесіди у клінічному обстеженні, основні змістові блоки.
3. Роль і місце консультанта в консультативному процесі. Постулати кваліфікованого психологічного консультування.

Затверджено на засіданні кафедри психології і туризму

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Олександр БОНДАРЕНКО

Оцінювання відповідей на атестаційному іспиті

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання відповідей студентів на атестаційному іспиті за 100-бальною шкалою

Розподіл балів за національною шкалою			Критерії оцінювання
40 балів	36–40	<i>відмінно</i>	Продemonстровано вичерпне знання з поставленого питання. Розкрито умови та стратегії вирішення проблеми. Зміст та форма відповіді на питання вичерпно та всебічно розкривають зазначену в ньому проблему. Відповідь обґрунтована посиланням на наукові джерела, які використовувались під час підготовки до екзамену
	30–35	<i>добре</i>	Продemonстровано достатньо повне знання з поставленого питання. Зазначено витоки та висловлені припущення про стратегії вирішення проблеми. Зміст та форма відповіді на питання зрозумілі та прийнятні. Відповідь має часткові посилання на науково-методичну літературу, посилання на яку здійснено коректно
	24–29	<i>задовільно</i>	Продemonстровано фрагментарне знання з поставленого питання. Витоки та стратегії вирішення проблеми не представлено. Зміст і форма відповіді на питання припустимі. Відповідь має мінімізовані посилання на науково-методичну літературу, посилання на яку здійснено некоректно
	1–28	<i>незадовільно</i>	Продemonстровано відсутність теоретичних та емпіричних знань з поставленого питання. Витоки та стратегії вирішення проблеми не представлено. Зміст та форма відповіді на питання не відповідають очікуваному рівню кваліфікації. Під час відповіді не назвав жодного науково-

			методичного джерела, якими користувався під час підготовки
	0	Не має відповіді, відповідь списано	
30 балів	27–30	<i>відмінно</i>	Продemonстровано вичерпне знання з поставленого питання. Відповідь теоретично та емпірично аргументовано. Зміст та форма відповіді на питання всебічно розкривають зазначену в ньому проблему. Відповідь обґрунтована посиланням на наукові джерела, які використовувались під час підготовки до екзамену
	22–26	<i>добре</i>	Продemonстровано достатньо повне знання з поставленого питання. Відповідь теоретично та емпірично аргументована достатньою мірою. Зміст і форма відповіді на питання зрозумілі та прийнятні. Відповідь має часткові посилання на науково-методичну літературу, посилання на яку здійснено не коректно
	18–21	<i>задовільно</i>	Продemonстровано фрагментарне знання з поставленого питання. Зміст і форма відповіді на питання припустимі. Відповідь має мінімізовані посилання на науково-методичну літературу, посилання на яку здійснено некоректно
	1–17	<i>незадовільно</i>	Продemonстровано відсутність теоретичних та емпіричних знань з поставленого питання. Зміст та форма відповіді на питання не відповідають очікуваному рівню кваліфікації. Під час відповіді не назвав жодного науково-методичного джерела, якими користувався під час підготовки
	0	Не має відповіді, відповідь списано	

Якщо за відповідь на одне з запитань студент отримує 7 балів та нижче, підсумкова оцінка за шкалою ECTS виставляється не вище «D».

За наявності двох відповідей на оцінку «незадовільно», підсумкова оцінка за шкалою ECTS виставляється «F».

Рекомендації щодо оцінювання результатів в системі ЄКТС

Система оцінювання структури та змісту іспиту, а також критеріїв оцінювання є накопичувальною: загальна сума балів, отриманих студентом за виконання кожного окремого завдання (питань) у межах 100 балів присвоюється максимальна кількість балів залежно від його обсягу і складності, а також визначаються вимоги і критерії оцінювання відповіді студента (від 0 до максимального бала, визначеного за відповідь на кожне окреме завдання (питання) білету).

Наприклад, студент отримав за перше питання **25** балів, за відповідь на друге питання екзаменаційного білету – **30** балів, та за відповідь на третє завдання – **20** балів. Рейтинговий бал студента за відповідь на іспиті становитиме: **25+30+20=75** балів.

Підсумкова оцінка за відповідь на іспиті за 100-бальною - шкалою, шкалою ЄКТС і національною шкалою виставляється за таблицею у такий спосіб:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90-100	A	відмінно
75-89	B	добре
	C	
60-74	D	задовільно
	E	
1-59	F	незадовільно

Питання для підготовки до атестаційного іспиту

ОК Методологія та організація психологічних досліджень

1. Психологічна наука і суспільна практика. Методологічні принципи наукового дослідження.
2. Особливості та нормативи наукового мислення в психології.
3. Функції методології. Специфіка психологічного дослідження та вимоги до його проведення.
4. Проблема закону в психології. Поняття про науковий факт та метод дослідження.
5. Загальнонаукові поняття та основні категорії психології.

6. Загальнометодологічна схема процесу пізнання.
7. Цінності науки та критерії науковості.
8. Області застосування даних прикладних досліджень у психології.
9. Наукова школа і особистість вченого.
10. Актуальні проблеми досліджень у прикладній психології, зв'язок з соціально-економічною практикою.
11. Принципи побудови психологічних теорій. Тенденція інтеграції наукового знання.
12. Наукове дослідження. Принципи, структура та типологія наукового дослідження.
13. Поняття про науковий стиль. Основні вимоги до мови наукового звіту.
14. Послідовність формулювання висновків наукового дослідження. Розробка практичних рекомендацій.
15. Типи висновків наукового дослідження. Проблема недостовірності (артефактності) висновків наукового дослідження.

Рекомендована література

- Бочелюк, В. Й. & Бочелюк, В. В. (2008). *Методика та організація наукових досліджень із психології : навчальний посібник*. Київ: Центр учбової літератури.
- Корольчук, М. С. (2008). *Методологічні та теоретичні проблеми психології*. Київ: Ельга.
- Максименко, С. Д. & Носенко, Е. Л. (2002). *Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус): навчальний посібник*. Київ : МАУП.
- Рибалка, В. В. (2003). *Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно центрованої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): навчально-методичний посібник*. Київ : Ніка-центр.
- Сватенкова, Т. І. & Тимошенко, О. А. (2018). *Методологічні та теоретичні проблеми психології: навч. посіб.* Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя.
- Туриніна, О. Л. (2018). *Методологія та методи психологічного дослідження: навчально- методичний посібник*. Київ : ДП «Вид. дім “Персонал».
- Ушакова, І. М. (2016). *Теоретико-методологічні проблеми психології : курс лекцій*. Харків : НУЦЗУ.

ОК Клінічна психодіагностика

1. Вимоги до особистості психодіагноста, які проводять клінічну психодіагностику та розкрийте зміст етичних аспектів проведення клінічної психодіагностики.

2. Характеристика методу бесіди у клінічному обстеженні, основні змістові блоки.
3. Методики дослідження пам'яті при клінічних обстеженнях. Специфічні особливості застосування при обстеженні дітей та дорослих.
4. Методика 16PF: цілі застосування, інструкція, процедура проведення, аналіз та інтерпретація.
5. Інтерпретація проєктивного тесту плям Роршаха: локалізація відповідей, її значення та кодування.
6. Специфіка стимулювання проєктивних ситуацій картками тесту ТАТ.
7. Тест ММРІ: версії, адаптації, інструкція, аналіз та інтерпретація результатів.

Рекомендована література

- Блейхер, В.М. & Бурлачук, Л. Ф. (1978). *Психологічна діагностика інтелекту і особистості*. Вища школа.
- Галян, І.М. (2011). *Психодіагностика: навч. посіб.* Київ: Академвидав.
- Горленко, В. М., Острова, В. Д., Сосновенко, Н. В. Ткачук, І. І. & Панок, В. Г. (2018). *Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби: метод. рек.* УНМЦ практичної психології і соціальної роботи.
- Зливков, В.Л., Лукомська, С.О. & Федан, О.В. (2016). *Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях*. Педагогічна думка.
- Каменко, І.С. (2001). *Методики психологічних досліджень особистості військовослужбовців та військового колективу*. УДЦССМ.
- Корольчук, М.С. & Осьодло, В.І. (2007). *Психодіагностика: навч.посіб для студентів вищих навчальних закладів*. Ельга, Ніка-Центр.
- Луньов, В.Є., Аймедов, К. В. & Корошніченко, Д. М. (2015) *Психодіагностичні моделі в практиці клінічного психолога: навч. посіб. для студ., магістрів психол. спец. і напрямів підгот. слухачів курсів підвищ. кваліфікації*. ОНМедУ.
- Мазяр, О.В. (2023). *Психодіагностика та скринінг психічного здоров'я з основами психометрики : методичні рекомендації для підготовки до навчальних занять здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія*. Житомир: Вид-во ЖДУ.
- Максименко, С.Д. (2023). *Медична психологія: підручник*. Видавництво Людмила».
- Моргун, В.Ф. & Тітов, І.Г. (2009). *Основи психологічної діагностики. Навч.посіб. для студ. вищ. навч. закл.* Видавничий Дім «Слово».
- Мушевич, М. І. (2006). *Клінічна психодіагностика: Методичні рекомендації для*

студентів ф-ту психол. РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі
Українки.

Нуллер, Ю.Л. (2008). *Структура психічних розладів*. Сфера.

Співак, Л.М. & Османова, А.М (2023). *Психодіагностика в клінічній психології: навч. посіб.* Університет «Україна».

ОК Сучасні методи психологічного консультування

1. Розкрийте ключові ідеї та стадії розвитку психодинамічної парадигми. Прокоментуйте сучасні напрями, що застосовують у консультуванні.
2. Поясніть основні принципи когнітивно-поведінкової парадигми. Прокоментуйте особливості першої, другої і третьої хвиль КБТ.
3. Охарактеризуйте екзистенційно-гуманістичну парадигму: її філософські засади, внесок К. Роджерса, В. Франкла, І. Ялома. Прокоментуйте сучасні напрями, що застосовують у консультуванні.
4. Дайте визначення спільних чинників (common factors) психотерапії та поясніть їх роль у результативності консультування.
5. Поясніть методологічне значення прийому формулювання випадку (case formulation). Опишіть основні етапи його побудови та значення для планування консультування.
6. Охарактеризуйте головні ідеї сучасних психодинамічних підходів (короткострокова психодинамічна терапія, менталізаційно орієнтована терапія).
7. Поясніть сутність терапії прийняття й відповідальності (АСТ) та її відмінність від класичної КБТ.
8. Опишіть механізми впливу майндфулнес-когнітивної терапії (МВСТ) та сфери її застосування.
9. Дайте характеристику схематерапії. Визначте діапазон її застосування в психологічному консультуванні та психотерапії.
10. Охарактеризуйте специфіку діалектико-поведінкової терапії (DBT) та межі її використання.
11. Розкрийте суть постмодерністських методів консультування (нарративна терапія, орієнтована на рішення терапія).
12. Дайте характеристику емоційно-фокусованій терапії (EFT): цілі, методи та особливості застосування у роботі з парами.
13. Інтегративна рамка консультування: спільні чинники і фактори.

14. Проблема ефективності психотерапії та стратегії її вирішення.

15. Охарактеризуйте основні вимоги до етики психологічного консультування у соціальній сфері.

Рекомендована література

- Булах, І.С. (2015). *Психологія життєвих криз особистості: навч. посіб.* ТОВ «Нілан-ЛТД».
- Вавринів, О.С. (2020). *Основи психологічного консультування.* ЛДУ БЖД.
- Ланко, О.А. (2019). *Психологічна майстерність консультуванні: теорія, практика, поступ.* Богданова А.М.
- Мілютіна, К.Л. (2019). *Технології раціонально-інтуївної психотерапії. Навч. посібн.* ДІА.
- Опанасенко, Л.А. (2019). *Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях.* Іліон.
- Панок, В.Г. та ін. (2019). *Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування.* Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича.
- De Shazer, S., & Dolan, Y. (2007). *More than miracles: The state of the art of solution-focused brief therapy.* Routledge.
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2018). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed.). Guilford Press.
- Courtois, C. A., & Ford, J. D. (Eds.). (2020). *Treating complex traumatic stress disorders in adults* (2nd ed.). Guilford Press.

ОК Етико-центроване психологічне консультування

1. Чи в змозі психолог завжди вирішити проблеми клієнта, з якими той звертається до нього на прийом? Поясніть можливі складнощі.
2. Поняття універсального та індигенного у психологічному консультуванні. Культура і ментальність.
3. Крос-культурне консультування та індигенні підходи на мапі сучасного світу психології.
4. Культуродоцільні методи як проблема сучасної консультативної психології.
5. Загальна характеристика Протоколу консультативної роботи в модальності ЕП.
6. Етичний дисонанс та його соціокультурна детермінація.
7. Основні етапи консультативного процесу в модальності ЕП.
8. Поясніть різницю між духовним та психічним у розладах особистості.
9. Мінімальне й максимальне завдання психолога-консультанта в модальності ЕП.

10. Місце діагностичного інструментарію в модальності ЕП.

Рекомендована література

- Бондаренко, О.Ф. (2007). Етичний персоналізм як вітчизняна традиція в психотерапії. Педагогічна і психологічна науки в Україні. *Збірник наукових праць до 15-річчя АПН України у 5 томах*. Том 3. Психологія, вікова фізіологія, дефектологія. К. : Педагогічна думка, С. 136 – 146.
- Бондаренко, О.Ф. (2006). Суб'єктність як етичний вимір: у пошуках вітчизняної традиції у психотерапії. *Людина. Суб'єкт. Вчинок*. К.: Либідь, С.52–69.
- Бондаренко, О.Ф. (1996). Психологічна допомога: теорія і практика. Харків.
- Карпенко, З. (2018). *Аксіологічна психологія особистості: монографія*. 2-ге вид., перероб., доповн. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.
- Шикун, Ю.М. (2006). Особистість в персоналістичній філософії. *Науковий вісник. Духовно-навчально-науковий комплекс: Ужгородська українська богословська академія імені святих Кирила і Мефодія*. Карпатський університет імені Августина Волошина. No 3. С. 169–181.
- Bondarenko, A. F. et al. (2021). «Theological Origins of the Kiev Psychological School». *EC Psychology and Psychiatry*. No10.3. P. 24–28.

ОК Сімейне та дитяче психологічне консультування

1. Сім'я як соціальний інститут. Соціальні та психологічні проблеми сучасних сімей в Україні.
2. Мета і завдання сімейного психологічного консультування
3. Теорія загальних систем Л.Берталанфі в розвитку сімейної психотерапії.
4. Структурні характеристики сім'ї.
5. Сімейна ідеологія як параметр сімейної системи.
6. Концепція сімейної психотерапії М.Боуена.
7. Стратегічний підхід в роботі з сім'єю (Д. Хейлі, П. Вацлавік, М. Сальвіні Палаццолі).
8. Фактори, що обумовлюють роль сім'ї як патогенного чинника.
9. Нормативні та ненормативні сімейні кризи.
10. Поняття функціональної та дисфункціональної сім'ї.
11. Можливості психодинамічного підходу в роботі з парою.
12. Можливості когнітивно-поведінкового підходу в роботі з парою.
13. Можливості екзистенційно-гуманістичного підходу в роботі з парою
14. Структура і фази процесу дитячої психотерапії. Взаємостосунки терапевта і дитини.
15. Директивна та недирективна ігрова психотерапія з дітьми та умови

її проведення.

Рекомендована література

- Айві, А. (1998). *Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта*. Сфера.
- Вавринів, О.С. (2020). *Основи психологічного консультування*. ЛДУ БЖД.
- Булах, І.С., Кузьменко, В.У., Помиткін Е.О. та ін. (2014). *Консультативна психологія: підручник*. ТОВ «Нілан-ЛТД».
- Максимова, Н. (2011). *Сімейне консультування*. Персонал.
- Магдисюк, Л. І., & Федоренко, Р. П. (2020). *Медико-психологічне консультування: навч.-метод. посібник*. Вежа-Друк.
- Опанасенко, Л.А. (2019). *Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях*. Іліон.
- Седих, К.В. (2021). *Психологія сім'ї*. Академія.
- Столярчук, О. А. (2015). *Психологія сучасної сім'ї: навч.посіб.* Кременчук: ПП Щербатих О.
- Фон Шліппе А., & Швайцер Й. (2004). *Системна психотерапія та консультування*. ВНТЛ-Класика.

Порядок проведення атестаційного іспиту з психології

Процедура проведення іспиту включає отримання студентом екзаменаційного білету, підготовку до усної відповіді на запитання і представлення своєї відповіді членам екзаменаційної комісії. Під час підготовки до відповіді студент має вказати на яке наукове чи навчально-методичне джерело, орієнтувався готуючись до екзамену. В процесі відповіді та після її завершення члени комісії можуть поставити додаткові запитання для уточнення рівня обізнаності студента в рамках програми заключного іспиту.

По завершенню іспиту, екзаменаційна комісія на закритому засіданні обговорює відповідь кожного студента і виставляє підсумкову екзаменаційну оцінку по системі, яка передбачена Програмою іспиту здобувачів вищої освіти з психології.

Підсумкова оцінка за іспит виставляється в протокол засідання екзаменаційної комісії, повідомляється студенту і заноситься у залікову книжку.

Студенти, які не пройшли іспит, допускаються до її проходження повторно згідно з порядком, який діє в Університеті.

Студенти, які виявили академічну недоброчесність і у разі виявлення факту порушення студентом академічної доброчесності під час складання екзамену, екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти повідомляє про встановлення факту порушення академічної доброчесності, розкриває суть цього

факту. Екзаменаційна комісія відповідно до визначених у Програмі атестаційного іспиту критеріїв оцінювання виставляє студентові, який порушив академічну доброчесність 0- балів (у 100-бальній шкалі) чи / і оцінку «незадовільно» в національній системі за складання іспиту. Не пізніше наступного робочого дня екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти письмово інформує завідувача кафедри і декана факультету про факт порушення академічної доброчесності, обставини виявлення цього факту.

Рекомендована навчально-методична література для підготовки до комплексного атестаційного іспиту з психології

- Айві, А. (1998). *Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта*. Сфера.
- Блейхер, В.М. & Бурлачук, Л. Ф. (1978). *Психологічна діагностика інтелекту і особистості*. Вища школа.
- Бондаренко, О.Ф. (1996). *Психологічна допомога: теорія і практика*. Фоліо.
- Бондаренко, О.Ф. (2006). Суб'єктність як етичний вимір: у пошуках вітчизняної традиції у психотерапії. *Людина. Суб'єкт. Вчинок*. Либідь, С.52–69.
- Бондаренко, О.Ф. (2007). Етичний персоналізм як вітчизняна традиція в психотерапії. Педагогічна і психологічна науки в Україні. *Збірник наукових праць до 15-річчя АПН України у 5 томах*. Том 3. Психологія, вікова фізіологія, дефектологія. К. : Педагогічна думка, С. 136 – 146.
- Бочелюк, В. Й. & Бочелюк, В. В. (2008). *Методика та організація наукових досліджень із психології : навчальний посібник*. Центр учбової літератури.
- Булах І.С. (2015) Психологія життєвих криз особистості: навч. посіб. ТОВ «Нілан-ЛТД».
- Булах, І.С., Кузьменко, В.У., Помиткін Е.О. та ін. (2014). *Консультативна психологія: підручник*. ТОВ «Нілан-ЛТД».
- Вавринів, О.С. (2020). *Основи психологічного консультування*. Львів : ЛДУ БЖД.
- Галян, І.М. (2011). *Психодіагностика: навч. посіб.* Академвидав.
- Горленко, В. М., Острова, В. Д., Сосновенко, Н. В. Ткачук, І. І. & Панок, В. Г. (2018). *Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби: метод. рек.* УНМЦ практичної психології і соціальної роботи.
- Зливков, В.Л., Лукомська, С.О. & Федан О.В. (2016). *Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях*. Педагогічна думка.
- Каменко, І.С. (2001). *Методики психологічних досліджень особистості*

військовослужбовців та військового колективу. УДЦССМ.

- Карпенко, З. (2018). *Аксіологічна психологія особистості : монографія. 2-ге вид., перероб., доповн.* ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.
- Корольчук, М.С. & Осьодло, В.І. (2007). *Психодіагностика: навч. посіб для студентів вищих навчальних закладів.* Ельга, Ніка-Центр.
- Корольчук, М. С. (2008). *Методологічні та теоретичні проблеми психології.* Ельга.
- Ланко, О.А. (2019). *Психологічна майстерність консультуванні: теорія, практика, поступ.* Богданова А.М.
- Луньов, В.Є., Аймедов, К. В. & Корошніченко, Д. М. (2015). *Психодіагностичні моделі в практиці клінічного психолога: навч. посіб. для студ., магістрів психол. спец. і напрямів підгот. слухачів курсів підвищ. кваліфікації.* ОНМедУ.
- Магдисюк, Л. І., & Федоренко, Р. П. (2020). *Медико-психологічне консультування: навч.-метод. посібник.* Вежа-Друк.
- Мазяр, О.В. (2023). *Психодіагностика та скринінг психічного здоров'я з основами психометрики: методичні рекомендації для підготовки до навчальних занять здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія.* Вид-во ЖДУ.
- Максименко, С. Д. & Носенко, Е. Л. (2002). *Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус): навчальний посібник.* МАУП.
- Максимова, Н. (2011). *Сімейне консультування.* Персонал.
- Максименка, С.Д. (2023). *Медична психологія.* «Видавництво Людмила».
- Мілютіна, К.Л. (2019). *Технології раціонально-інтуївної психотерапії. Навч. посібн.* ДІА.
- Моргун, В.Ф. & Тітов, І.Г. (2009). *Основи психологічної діагностики. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.* Видавничий Дім «Слово».
- Мушевич, М. І. (2006). *Клінічна психодіагностика: Методичні рекомендації для студентів ф-ту психол.* РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки.
- Нуллер, Ю.Л. (2008). *Структура психічних розладів.* Сфера.
- Опанасенко, Л.А. (2019). *Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях.* Іліон.
- Панок В.Г. та ін. (2019). *Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування.* Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича.
- Рибалка, В. В. (2003). *Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно центрованої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): навчально-методичний посібник.* Ніка-центр.
- Сватенкова, Т. І. & Тимошенко, О. А. (2018). *Методологічні та теоретичні*

- проблеми психології: навч. посіб.* НДУ ім. М. Гоголя.
- Седих, К.В. (2021). *Психологія сім'ї*. Академія.
- Співак, Л.М. & Османова, А.М (2023). *Психодіагностика в клінічній психології: навч. посіб.* Університет «Україна».
- Столярчук, О. А. (2015). *Психологія сучасної сім'ї: навч. посіб.* ПП Щербатих О.
- Туриніна, О. Л. (2018). *Методологія та методи психологічного дослідження: навчально-методичний посібник*. ДП «Вид. дім “Персонал”.
- Ушакова, І. М. (2016). *Теоретико-методологічні проблеми психології : курс лекцій*. НУЦЗУ.
- Фон Шліппе, А., & Швайцер, Й. (2004). *Системна психотерапія та консультування*. ВНТЛ-Класика.
- Шикула Ю.М. (2006) Особистість в персоналістичній філософії. Науковий вісник. Духовно-навчально-науковий комплекс: Ужгородська українська богословська академія імені святих Кирила і Мефодія – Карпатський університет імені Августина Волошина. No 3. С. 169–181.
- Bondarenko A. F. et al. (2021). «Theological Origins of the Kiev Psychological School». *EC Psychology and Psychiatry*. No10.3. P. 24–28.